Проект

З А К О Н

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СЕЛСКОСТОПАНСКАТА АКАДЕМИЯ

(обн., ДВ, бр. 113 от 1999 г.; изм., бр. 15 от 2003 г., бр. 43 и 54 от 2008 г., бр. 10, 74 и 99 от 2009 г., бр. 78 от 2010 г., бр. 15 и 68 от 2013 г. и бр. 58 от 2017 г.)

§ 1. В чл. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „хранителната промишленост" се заменят с „храните".

2. Алинея 3 се изменя така:

"(3) Селскостопанската академия е бюджетна организация - юридическо лице със седалище София към министъра на земеделието, храните и горите. Селскостопанска академия съставя, изпълнява и отчита бюджет като част от консолидираната фискална програма по реда на чл.13, ал. 4 от Закона за публичните финанси".

3. В ал. 4:

а) в т. 1 думата „субсидии" се заменя с „трансфери";

б) в т. 4 накрая се поставя запетая и се добавя „помощи и други безвъзмездно получени средства".

4. Създава се нова ал. 5:

„(5) Бюджетът на Селскостопанска академия и отчетът за неговото изпълнение се приемат от управителния съвет."

5. досегашната ал. 5 става ал. 6 и в нея след думите „Европейския съюз" се поставя запетая и се добавя: „и научни организации".

§ 2. В чл. 3:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Селскостопанската академия се ръководи от председател и управителен съвет, който се състои от председател и 8 членове."

2. Алинея 2 се отменя;

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Председателят на Селскостопанската академия е хабилитирано лице. Той ръководи цялостната дейност на академията и я представлява. Председателят на Селскостопанската академия е и председател на управителния съвет.";

4. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Председателят на Селскостопанската академия се назначава от министър-председателя по предложение на министъра на земеделието, храните и горите, а членовете на управителния съвет – от министъра на земеделието, храните и горите по предложение на председателя на Селскостопанската академия.";

5. В ал. 5 думите „Председателят на управителния съвет" се заменят с „Председателят на Селскостопанската академия".

§ 3. В чл. 4, ал. 1 след думата „председателя" се добавя „на Селскостопанската академия".

§ 4. В чл. 5, ал. 3 след думата „председателят" се добавя „на Селскостопанската академия".

§ 5. В чл. 6:

1. В ал. 1 след думата „институти" се добавя „и научни центрове".

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Експериментално-производствената, приложната и обслужващата дейност на Селскостопанската академия се осъществяват от „Научно-производствен център", който е юридическо лице със статут на държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, със седалище гр. София.";

3. В ал. 3 след думата „лице" думите „на бюджетна издръжка" се заменят с „и се ръководи от директор";

4. Създават се ал. 4 и 5:

„(4) Държавното предприятие по ал. 2 може да осъществява и други дейности, свързани с или подпомагащи основния предмет на дейност. Средствата и операциите на предприятието се включват в консолидираната фискална програма като средства и операции на други икономически обособени лица по чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси и не са част от държавния бюджет.

(5) Устройството и дейността на държавното предприятие по ал. 2 се определят с правилник на Министерския съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите."

§ 6. Член 7 се изменя така:

„Чл. 7. Директорите на структурни звена по чл. 6, ал. 1 и 3 са хабилитирани лица и се избират чрез конкурс за срок 4 години."

§ 7. Създава се чл. 8а:

„Чл. 8а. Селскостопанска академия разработва Стратегия за научноизследователска, научно-приложна, иновативна и внедрителска дейност, която се приема от управителния съвет и се утвърждава от министъра на земеделието, храните и горите. Стратегията се актуализира на всеки 3 години.

§ 8. Членове 9 и 10 се отменят.

§ 9. В чл. 11:

1. В ал. 1 думите „и на самостоятелните ѝ звена" се отменят;

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Министърът на земеделието, храните и горите провежда политиката на държавата в областта на експерименталната и производствената дейност."

§ 10. Членове 12 и 13 се отменят.

§ 11. Приложение 1 към чл. 6, ал. 2 се отменя.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 12. Министерският съвет, по предложение на министъра на земеделието, храните и горите, приема правилника по чл. 6, ал. 4 в тримесечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 13. (1) Създава се държавно предприятие „Научно-производствен център", чрез сливане на следните държавни предприятия:

1. Опитна станция по земеделие – Видин;
2. Опитна станция по земеделие – Лом;
3. Опитна станция по кайсията и земеделието – Силистра;
4. Опитна станция по земеделие – Търговище;
5. Опитна станция по земеделие – Лозница;
6. Опитна станция по земеделие – Хан Крум;
7. Опитна станция по лозарство и винарство – Варна;
8. Опитна станция по земеделие – Поморие;
9. Опитна станция по земеделие – Средец;
10. Опитна станция по земеделие – Сливен;
11. Опитна станция по тютюна – Хасково;
12. Опитна станция по земеделие – Кърджали;
13. Опитна станция по лозарство – Септември;
14. Опитна станция по картофите – Самоков;
15. Опитна станция по земеделие – Ямбол;
16. Система за агропазарна информация САПИ – София.

(2) Държавно предприятие „Научно-производствен център" е универсален правоприемник на държавните предприятия по ал. 1 и встъпва в правата и задълженията си в едномесечен срок от приемането на правилника по чл. 6, ал. 4.

(3) Трудовите правоотношения със служителите от държавните предприятия по ал. 1 се уреждат съгласно чл. 123 от Кодекса на труда.

§ 14. (1) Считано от 01.04.2018 г.:

1. държавно предприятие Опитна станция по бубарство и земеделие – Враца се преобразува в Научен център по бубарство – Враца към Селскостопанската академия;

2. държавно предприятие Опитна станция по соята – Павликени се преобразува в Научен център по соята – Павликени към Селскостопанската академия;

3. държавно предприятие Опитна станция по поливно земеделие – Пазарджик се преобразува в Научен център по поливно земеделие – Пазарджик към Селскостопанската академия;

4. държавно предприятие Опитна станция по животновъдство и земеделие – Смолян се преобразува в Научен център по животновъдство и земеделие – Смолян към Селскостопанската академия.

(2) Активите, пасивите, архивът, както и другите права и задължения на държавните предприятия по ал. 1 преминават към Селскостопанската академия.

(3) Трудовите правоотношения със служителите от държавните предприятия по ал. 1 се уреждат съгласно чл. 123 от Кодекса на труда.

§ 15. (1) Считано от 01.04.2018 г. Експериментална база – държавно предприятие към Института по земеделие – Шумен се преобразува в научно звено – експериментална база към Института по земеделие – Шумен.

(2) Считано от 01.04.2018 г. Експериментална база – държавно предприятие към Института по планинско животновъдство и земеделие – Троян се преобразува в научно звено – експериментална база към Института по планинско животновъдство и земеделие – Троян.

(3) Активите, пасивите, архивът, както и другите права и задължения на държавните предприятия по ал. 1 и 2 преминават към съответния институт.

(4) Трудовите правоотношения със служителите от държавните предприятия по ал. 1 и 2 се уреждат съгласно чл. 123 от Кодекса на труда.

§ 16. Изменението по бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите и отчитането на прехвърлянето на активите и пасивите между Министерството на земеделието, храните и горите и Селскостопанската академия се извършва в тримесечен срок от влизането в сила на този закон, в съответствие с чл. 172 от Закона за публичните финанси.

§ 17. В Закона за счетоводството (обн., ДВ, бр. 95 от 2015 г.; изм., бр. 74, 95 и 97 от 2016 г. и бр. 85 от 2017 г.) в § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби след думите „Българската академия на науките“ се поставя запетая и се добавя „Селскостопанската академия“.

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия

Земеделието е приоритетен сектор за националната икономика, в който се насочват значителни публични фондове и частни инвестиции. Очакванията са инвестициите в аграрния сектор се увеличат, поради прогнозите за рязкото повишаване на търсенето на храни, свързано с нарастване на населението до 2050 г. Усилията следва да се насочат към подобряване на почвеното плодородие, увеличаване на добивите и повишаване на продуктивността, което, както и развитието на аграрния сектор, като цяло, е невъзможно без силно развита аграрна наука, стимулиране на научните изследвания, внедряване на иновациите в аграрния бизнес.

Селскостопанската академия е единствената специализирана научна структура в страната за научноизследователска, научно-приложна, развойна и консултантска дейност в областта на аграрния сектор, свързана с реализиране на стратегическата цел за продоволствената сигурност и подобряване качеството на живот. Като структура към Министерството на земеделието, храните и горите участва при разработване и изпълнението на аграрната политика на държавата. Академията има изградена регионална мрежа от институти и опитни станции, които са потенциално силни участници в местната икономика и допринасят за развитието на регионите. Тя е с изградена репутация на престижен научен център, у нас и в чужбина, с висококвалифициран академичен състав, богата материална и експериментална база, специализирани лаборатории, библиотечен фонд, изградена система за обучение на докторанти и т.н. Селскостопанската академия е единствената организация, в която се подържа и се обогатява националния растителен генофонд – национално достояние и гаранция за устойчиво развитие на земеделието. Изградена е Национална генбанка, поддържат се колекции от местни сортови растения и породи животни. Институцията има изграден и доказан потенциал и върхови постижения в областта на селекцията. Създадени, патентовани и внедрени, у нас и в чужбина са стотици технологии, сортове и хибриди.

В същото време, действащият Закон за Селскостопанската академия показа слабости, които пречат на системата да се развива като ефективна научна структура от съвременен тип. Основните слабости на Закона са:

1. Остарял модел за управление на бюджета, който демотивира учените и специалистите и е пречка за постъпването на добре подготвени млади кадри, което води до постепенна загуба на капацитет и самоликвидиране на Академията. Използваният модел на финансиране:

- създава рискове и невъзможност за планиране и устойчиво развитие на научната и научно-приложната дейност;

- не дава възможност за увеличаване на дела на проектното финансиране в системата, за развитие на научната инфраструктура, за стимулиране на реализация на приходи от внедряване на научните продукти;

- води до перманентно недофинансиране, което измества научния и академичен фокус на институтите в посока на производствени и други търговски практики в търсене на възможности за самоиздръжка, до невъзможност за разработването и провеждането на значителни мултидисциплинарни изследвания и т.н.

2. Липсват действащо колективно начало в организацията и управлението на Селскостопанската академия, което да насочa и консолидира усилията на академичния състав в сходни приоритетни направления на научните изследвания и иновации за по-висока ефективност на българското земеделие. Слабата централизация на управлението на Академията и липса на ефективна координация между отделните звена в системата, води до:

- фрагментираност на научноизследователската и приложната дейност, затворена система при формулирането на изследователските теми, тяхното разработване, приемане и отчитане;

- неефективно използване на научната и материална инфраструктура;

- неефективно управление на разходите и приходите от реализация на научните продукти.

3. Наличие в управителните органи на Академията на представители на институции, които не са заинтересовани в нейното развитие, тъй като работят на конкурентни начала с нея в сферата на научните разработки, имат сходни целеви групи, източници на финансиране и др.

4. Лошо управление и неефективно използване на капацитета на държавните предприятия, водещи до генериране на значителни загуби.

Тези основни слабости и съответните решения са дефинирани на базата на SWOT анализ на Селскостопанската академия като система, на базата на многокритериален анализ на научноизследователските дейности, както и на опита на Европейските страни.

Предлаганата промяна в нормативната уредба, касаеща финансирането на Селскостопанската академия, има за цел:

1. Да превърне Селскостопанската академия в единен, мощен център за фундаментални и научно-приложни изследвания в областта на земеделието и храните, с широка внедрителска, развойна и консултантска дейност в полза на аграрния бизнес.

2. Да създаде основа за развитие на системата като ефективен и достъпен за бизнеса интелектуален център на българското земеделие, привлекателен за младите учени;

3. Да създаде възможност за осъвременяване на научната инфраструктура, позволяваща провеждане на високоефективна научна дейност на съвременно европейско и световно ниво;

4. Да разшири активността на учените за увеличаване на приходите от научни проекти, от създаването и внедряването на нови научни продукти – нови сортове, хибриди, технологии, изобретения и др.;

5. Академията да бъде активен партньор на Министерството на земеделието, храните и горите при формиране на политиките в областта на земеделието и храните.

С оглед засилване контрола, финансовата дисциплина и подобряване модела на финансиране на Селскостопанската академия чрез механизми, които да доведат до увеличаване на средствата за научни изследвания и иновации, се предлага Академията да съставя, изпълнява и отчита бюджет като част от консолидираната фискална програма по реда на чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси.

Липсата на фиксиран разходен таван ще доведе до възможност за значително увеличение на собствените приходи и управление на паричните средства с цел оптимизиране и стабилизиране на научната, научно-приложната, експериментално-производствената и обслужващата дейност в Академията, както и осигуряване на допълнителни работни места.

За развитието на конкурентноспособна политика в планирането и реализирането на научни, научно-приложни проекти и иновативни разработки се прави предложение за промяна в състава на управителния съвет на Академията и намаляване на неговата численост, което ще доведе до превръщането му в реално функциониращ управителен орган на Академията.

Липсата на предложение, в настоящия проект за формиране на функционален принцип на „центрове за изследвания и иновации", с цел изграждане на благоприятна среда за по-добро сътрудничество между научните структури на Селскостопанската академия, каквото съществува в предходни проекти не изключва обединението на учените от отделните структурни звена. Но тези обединения трябва да са на научна основа, за решаване на конкретни проблеми, съобразно конкретните във времето и пространството проблеми, да включват представители на бизнеса, бизнес организации, университети, структури от системата на БАН, и по своята същност трябва да бъдат изключително мобилни. Създаването на формални центрове ще утежни административно структурата и няма да доведе до желаната функционална мобилност.

Проектът за Закон за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия предвижда промяна в организацията и управлението на опитните станции, които са държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон. Към настоящия момент те не изпълняват очакваните, изключително необходими за Академията функции на научно-производствени, демонстрационни и

внедрителски центрове, поради липсата на научен и административен капацитет. Законът предвижда част от предприятията да станат структурни звена на институти. Друга част, които са уникални по своята същност, да се превърнат в научни центрове. Трета част, която обхваща ¾ от предприятията, които се занимават основно със земеделие, да бъдат обединени в едно държавно предприятие. Това ще позволи, обединяване на ресурсите на отделните предприятия за реализация на програмите на институти, които имат най-големи потребности в определен момент за изпитване на новосъздадени сортове в различни региони на страната, при различни условия, надморски височини, създаване на демонстрационни центрове, там където към настоящия момент има най-голяма потребност от това, бързо размножаване на генетични ресурси, към които има повишен интерес. Това ще спомогне за функционално обединяване на научните институти, научните центрове и експерименталните – внедрителски центрове за изпълнение на мисията на Селскостопанската академия за развитие на научно обосновано, устойчиво и високоефективно земеделие.

Предложените изменения в начина на финансиране и оптимизиране структурата на Селскостопанската академия ще допринесат за възраждането на българската наука, имаща силно отражение върху духовните и материалните ценности на нацията, с оглед благоприятстване процесите на събиране, обработване, съхраняване и предоставяне за ползване резултатите от научните изследвания в областта на земеделието и храните. Очаква се стабилизиране на научно-изследователската дейност на институтите към Селскостопанска академия за създаване на качествен научен продукт и реализация на цялостни проекти в обществен интерес. Предвидените нормативни промени способстват за развитието на условия за ефективно осъществяване на дейността на Селскостопанската академия в рамките на държавната аграрна политика в съответствие с общата селскостопанска политика на Европейския съюз. Създават се благоприятни предпоставки за организиране и извършване на научни и научно-приложни изследвания и свързаните с това дейности, сред които са подготовката на докторанти, повишаването квалификацията на лица, заети в областта на земеделието и храните, както и разработване на стратегии за развитие на науките в аграрния сектор. Ще бъдат преодолени възпиращите фактори, произтичащи от действащата нормативна уредба, които ограничават развитието на дейности като осъществяване сътрудничество с научноизследователски, учебни и други организации в страната и в чужбина, извършване информационна и издателска дейност, популяризиране на резултатите от научните изследвания.

Повишаването на ефективността на научното обслужване в сферата на земеделието ще има ефект и върху реализирането на държавната политика в аграрния сектор, насочена към повишаване на конкурентоспособността на българското земеделие и подобряване условията на труд и качеството на живот в

селските райони, при ефективно използване на средствата от европейските фондове, устойчиво управление на природните ресурси и спазване на високи стандарти за безопасност на храните, в съответствие с Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г. и Националната програма за развитие: България 2020.

Цели се въвеждане на бюджетни параметри, стимулиращи дейността на Селскостопанската академия при осигурено съответствие на бюджетните взаимоотношения с консолидираната фискална програма на държавата. Въвеждането на принципа на автономност в областта на финансирането на Академията ще увеличи нейната научна свобода, ще възстанови демократичното и академично начало, ще доведе до равнопоставеност на Селскостопанската академия, в това отношение, с другите научни организации.

Цели се изграждане на благоприятна среда за засилено партньорство и по-добро сътрудничество между научните структури на Селскостопанската академия, за изграждане на ефективна система за научни и научноприложни изследвания, за ускорен трансфер на знания в практиката, за реализация на създадените научни продукти и права на интелектуалната собственост и комерсиализация на научните продукти.

В таблицата по-долу са посочени разчетите, при които се финансира Академията при действащата нормативна уредба:

ПОКАЗАТЕЛ	ЗДБРБ ЗА 2017 г.
I. ПРИХОДИ	6 767 913
II. РАЗХОДИ ОБЩО	23 536 484
в т.ч.	
ПЕРСОНАЛ	17 130 172
ИЗДРЪЖКА И ДРУГИ ТЕКУЩИ РАЗХОДИ	6 406 312
КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ	0
СМРЗ за 1 лице спрямо разчетите в бюджета /с вкл. клас за прослужено време и добавки за научна степен/	608,53
Численост	1 988
III. ТРАНСФЕРИ	16 768 571

При така действащия модел на финансиране на Селскостопанската академия се очертават следните проблеми:

● Ежегодно намаляват събираните от Академията собствени приходи;

● Недофинансирани са разходите за заплати на персонала в Академията, като за 2017 г. се очертава дефицит на годишна база от приблизително 4,5 млн. лева;

● Заплатите се изплащат за сметка на текущата издръжка в нарушение на определените в ЗДБРБ за съответната година размери;

● Заплатите на висококвалифицирания научен персонал са изравнени със заплатите на изпълнителските длъжности;

● През бюджета не се осигуряват средства за инвестиции;

● Средствата за издръжка покриват само постоянните комунално-битови разходи, без да дават възможност за осъществяване на научни изследвания.

В таблицата по-долу са посочени разчетите, при които ще се финансира Академията при промяна на действащата нормативна уредба:

ПОКАЗАТЕЛ	ВАРИАНТ НА АВТОНОМЕН БЮДЖЕТ 2018 г.
I. ПРИХОДИ	12 000 000
II. РАЗХОДИ ОБЩО	35 500 000
в т.ч.	
ПЕРСОНАЛ	23 500 000
ИЗДРЪЖКА И ДРУГИ ТЕКУЩИ РАЗХОДИ	8 600 000
КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ	3 400 000
СМРЗ за 1 лице спрямо разчетите в бюджета /с вкл. клас за прослужено време и добавки за научна степен/	785,19
Численост	1 988
III. ТРАНСФЕРИ	23 500 000

● Цели се удвояване на собствените приходи от научна и научно-приложна дейност;

● С увеличения размер на приходите ще се финансират разходите за издръжка и инвестиции;

● Предвижда се трансферът от държавния бюджет в размер на 23 500 хил. лева да обезпечи заплащането на персонала, като бъде достигната СМРЗ за едно лице в размер на 785,19 лв., и да бъде постигнато диференциране на възнагражденията на висококвалифицирания научен персонал, според съответната академична степен.

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието* (Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция: Министерство на земеделието, храните и горите	**Нормативен акт: Закон за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия**
За включване в <u>законодателната</u>/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: 1 януари – 30 юни 2018 г.	**Дата: 14.11.2017 г.**
Контакт за въпроси: **Христо Рангелов и** **Цветомир Трифонов** **HRangelov@mzh.government.bg** **TsTrifonov@mzh.government.bg**	**Телефон:** **02 985 11 890 и** **02 985 11 237**

1. Дефиниране на проблема:

Действащият закон за Селскостопанска академия (ССА) показа слабости, които пречат на системата да се развива като ефективна научна структура за научно-изследователска, научно-приложна, иновационна и консултантска дейност в областта на земеделието, животновъдството и храните.

Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

Основните слабости на действащия Закон за Селскостопанската академия са:

1. Остарял модел за управление на бюджета:

- създава рискове и невъзможност за планиране и устойчиво развитие на научната и научно-приложната дейност;

-не дава възможност за увеличаване на дела на проектното финансиране в системата, за развитие на научната инфраструктура;

-не създава предпоставки за стимулиране на приходите от реализация на научни проекти;

-не създава предпоставки за стимулиране на активността на академичния състав и развитие на академичната общност;

-постепенна загуба на научния и академичен фокус на институтите и замяната му с производствени и други търговски практики в търсене на възможности за самоиздръжка;

-невъзможност за разработването и провеждането на значителни мултидисциплинарни изследвания, обикновено изискващи частично самофинансиране или първоначално влагане на средства. Това води до

невъзможност за обединяване на различни специалисти и организации за постигане на синергия в използването на материално-техническата база и постигане на значителни практични бизнес резултати.

2. Устойчива тенденция към редуциране и ерозия на научния потенциал. Слаб интерес към започване на научна работа от страна на млади, висококвалифицирани кадри, както и напускане на системата от водещи учени, поради:

-ниското заплащане;

-уравновиловъчно заплащане, без възможности за допълнително стимулиране при реализация на научни продукти, участие в престижни разработки, признание на резултатите от научната дейност и т.н.;

-възможност за кариерно развитие и вписване в единното научно европейско пространство, породено от използването на остарели методи, техники, оборудване;

-несигурност в утрешния ден, породени от несигурност в развитието на научните институции;

-неизпълнение на задълженията на финансиращи институции или забавяне на плащанията, което води до загуба на доверие у партньорските организации или невъзможност за реализиране на поставените задачи в срок;

-натрупани проблеми с активността на учените при кандидатстване в конкурсни програми, поради субективност в оценките на проектите, намаляване на финансирането в хода на изпълнение на проектите и други;

-намаляване на конкурентноспособността на научните колективи, поради невъзможност за осъвременяване на изследователската техника и оборудване, водещо до невъзможност за прилагане на съвременни подходи и методи на изследване.

3. Затворена система за формулиране на изследователските теми в рамките на „самостоятелните" научни звена, тяхното разработване, приемане и отчитане водещо до дублиране на тематиката, което рефлектира върху ефективността на научните изследвания, отдалечава науката от практиката;

4. Наличие в управителните органи на академията на представители на институции, които не са заинтересовани в нейното развитие, тъй като работят на конкурентни начала с нея в сферата на научните разработки имат сходни целеви групи, източници на финансиране и др.;

5. Липсват действащо колективно и координационно начало в организацията и управлението на ССА, което да насочва и консолидира усилията на академичния състав в сходни приоритетни направления на научните изследвания и иновации за по-висока ефективност на българското земеделие:

- фрагментираност на научно- изследователската и приложната дейност, затворена система при формулирането на изследователските теми, тяхното

разработване, приемане и отчитане. Това, заедно със слабата връзка на част от научните звена с бизнеса и бизнесорганизациите, води до несъответствие на потребностите на практиката и създаваните научни продукти.

- неефективно използване на научната и материална инфраструктура;

- неефективно управление на разходите и приходите от реализация на научнити продукти.

Тези слабости са дефинирани на базата на SWOT анализ на Селскостопанска академия като система, на базата на многокритериален анализ на научноизследователските дейности, както и на опита на Европейските страни.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Посочените проблеми не могат да бъдат решени в рамките на настоящото законодателство, поради което се налага примането на Закон за изменение и допълние на Закона за Селскостопанката академия, с който да се отстранят слабостите, пречещи на системата да се развива като ефективна научна структура за научно-изследователска, научно-приложна, иновационна и консултантска дейност в областта на земеделието, животновъдството и храните.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативните актове.

2. Цели:

Цел 1: Да създаде основа за развитие на Селскостопанската академия като ефективен и достъпен за бизнеса интелектуален център на българското земеделие, привлекателен за младите учени:

- разработване на дългосрочни стратегии за развитие на звената и Академията като цяло;

- допълнителни инвестиции в перспективни направления и научни звена;

- повишаване на капацитета и конкурентоспособността на научните звена чрез допълнителни инвестиции в научна инфраструктура - апаратура, оборудване, технологии;

- подобряване на управленския капацитет и експедитивността на вземане на решения;

- въвеждане на ясно дефинирани приоритети в научните изследвания в краткосрочен и дългосрочен план;

- координация на дейността на звената и обединяването на научния капацитет и материалната им база за разработване и реализиране на съвместни, комплексни научни проекти, със значителна научна стойност или висока икономическа ефективност от внедряването им;

- координация и създаване на предпоставки за обединяване на научния капацитет, материалната база, знанията, уменията и практическия опит на Селскостопанска академия, БАН, университетите, браншовите организации и водещи производители за разработване на научни проекти, стратегии, програми, прогнози, с бърз ефект спрямо потребностите на аграрния сектор;

- постепенно освобождаване на учените от изпълнение на несвойствени функции, свързани с икономическото състояние на институциите.

Цел 2: Да се разшири активността на учените за увеличаване на приходите от научни проекти, от създаването и внедряването на нови научни продукти - нови сортове, хибириди, технологии, изобретения и други:

- планиране и разработване на комплексни проекти, със значителен икономически ефект, с ясни стъпки по реализирането от зараждане на идеята до внедряване в производството;

- допълнителни инвестиции в перспективни научни разработки;

- създаване на гаранционен научен фонд за:

- съфинансиране на значителни мултидисциплинарни изследвания;
- първично финансиране на научни проекти до получаване на основното финасиране от външни организации;
- дофинансиране на перспективни разработки при спиране на външно финансиране и други.

- стимулиране на разработването на проекти с приложимост в практиката, чрез разпределение на част от получените дивиденти от внедряването сред авторския колектив;

Цел 3: Селскостопанската академия да бъде активен партньор на Министерството на земеделието, храните и горите при формиране на политиките в областта на земеделието и храните.

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Пряко засегнати:

- Селскостопанска академия;

- Опитните станции - държавни предприятия, в състава на Селскостопанската академия – 19 броя;

- Министерство на земеделието, храните и горите;

- Експериментални бази – държавни предприятие към институти – 2 броя;

- Държавно предприятие към Селскостопанската академия – Система за агропазарна информация САПИ – София – 1 брой.

Косвено засегнати:

- Регистрирани земеделски производители и преработватели - 96 110 броя;

- Научноизследователска общност в Република България и в Европа.

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

4. Варианти на действие:

Вариант 0: „Без действие"

1. При този вариант ще продължи прилагането на остарелия модел за управление на бюджета, който демотивира учените и специалистите и е пречка за постъпването на добре подготвени млади кадри, което води до постепенна загуба на капацитет и самоликвидиране на Академията;

2. Ще продължи да се прилага затворената система за формулиране на изследователските теми в рамките на „самостоятелните" научни звена, тяхното разработване, приемане и отчитане водещо до дублиране на тематиката, което рефлектира върху ефективността на научните изследвания и отдалечава науката от практиката;

3. Няма да бъде създадено действащо колективно и координационно начало в организацията и управлението на ССА, което да насочва и консолидира усилията на академичния състав в сходни приоритетни направления на научните изследвания и иновации за по-висока ефективност на българското земеделие.

Вариант 1: „Приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия"

1. С приемането на предложените промени ще се осигури:

- мотивиране на учените и специалистите от звената на ССА за ефективна научноизследователска дейност чрез разработване и участие в проекти с европейско, национално и друго финансиране;

- засилване на контрола, подобряване на финансовата дисциплина и модела на управление на бюджета в системата за реализация на цялостни проекти в обществен интерес;

- увеличаване на дела на собствените средства от научна и научно-приложна дейност и на програмното финансиране, което ще стабилизира научноизследавателската дейност;

- забавяне и спиране на процеса на ерозия на научноизследователските кадри в селскостопанската наука;

- стимулиране на интереса на добре подготвени млади специалисти за научна кариера в структурните звена на ССА;

- трансформиране на системата към формулиране на научни приоритети, максимално съобразени с тези на Министерството на земеделието, храните и горите и бизнеса в аграрния сектор на икономиката;

- фокусиране дейността на отделните научни институти с научен капацитет и изследвания в сходни приоритетни направления за комплексно решаване на основните проблеми на земеделския сектор и неговото ефективно развитие;

- концентрация на научната, научнопроизводствената, обслужващата дейност за съвместно използване на научната инфраструктура;

- изпълнение и ръководство на мащабни научни проекти и иновативни програми;

- преодоляване на недостатъци, като дребнотемие, дублиране на тематиката и други, водещи до фрагментирана институционална среда;

- участие на представители на браншовите организации в работата на управителния съвет и координационните съвети и реално ползотворно взаимно сътрудничество в помощ на земеделските производители;

- териториалните поделения на Научно-производствен център, да изпълняват пълноценно ролята си на места за научно-приложна дейност и демонстрационни полета, както и фактор за развитие на местните икономики на регионите.

2. Академията ще се превърне в активен партньор на Министерството на земеделието, храните и горите при формиране на политиките в областта на земеделието и храните.

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „Без действие".

5. Негативни въздействия:

Вариант 0: „Без действие"

1. Ефектът по отношение на Селскостопанска академия, Опитните станции - държавни предприятия, в състава на Селскостопанската академия, Експериментални бази – държавни предприятия към институти, Държавно предприятие към Селскостопанската академия – Система за агропазарна информация САПИ – София може да бъде обобщен така:

- При този вариант ще продължи прилагането на остарелия модел за управление на бюджета, който демотивира учените и специалистите и е пречка за постъпването на добре подготвени млади кадри, което води до постепенна загуба

на капацитет и самоликвидиране на Академията;

- Ще продължи да се прилага затворената система за формулиране на изследователските теми в рамките на „самостоятелните" научни звена, тяхното разработване, приемане и отчитане водещо до дублиране на тематиката, което рефлектира върху ефективността на научните изследвания и отдалечава науката от практиката;

- Няма да бъде създадено действащо колективно и координационно начало в организацията и управлението на ССА, което да насочва и консолидира усилията на академичния състав в сходни приоритетни направления на научните изследвания и иновации за по-висока ефективност на българското земеделие.

Икономически въздействия:

В таблицата по-долу са посочени разчетите, при които се финансира академията при действащата нормативна уредба:

ПОКАЗАТЕЛ	ЗДБРБ ЗА 2017 г.
I. ПРИХОДИ	6 767 913
II. РАЗХОДИ ОБЩО	23 536 484
в т.ч.	
ПЕРСОНАЛ	17 130 172
ИЗДРЪЖКА И ДРУГИ ТЕКУЩИ РАЗХОДИ	6 406 312
КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ	0
СМРЗ за 1 лице спрямо разчетите в бюджета /с вкл. клас за прослужено време и добавки за научна степен/	608,53
Численост	1 988
III. ТРАНСФЕРИ	16 768 571

При така действащия модел на финансиране на Селскостопанската академия се очертават следните проблеми:

● Ежегодно намаляват събираните от академията собствени приходи;

● Недофинансирани са разходите за заплати на персонала в академията, като са 2017 г. се очертава дефицит на годишна база от приблизително 4,5 млн. лева;

● Заплатите се изплащат за сметка на текущата издръжка в нарушение на определените в ЗДБРБ за съответната година размери;

● Заплатите на висококвалифицирания научен персонал са изравнени със заплатите на изпълнителските длъжности;

● През бюджета не се осигуряват средства за инвестиции;

● Средствата за издръжка покриват само постоянните комунално-битови разходи без да дават възможност за осъществяване на научни изледвания.

Социални въздействия: няма да доведе.

Екологични въздействия: няма да доведе.

2. Министерство на земеделието, храните и горите:

Академията няма да се превърне в активен партньор на Министерството на земеделието, храните и горите при формиране на политиките в областта на земеделието и храните.

Икономически въздействия: няма да доведе.

Социални въздействия: няма да доведе.

Екологични въздействия: няма да доведе.

3. Регистрирани земеделски производители и преработватели:

Няма да бъде създадено действащо колективно и координационно начало в организацията и управлението на ССА, което да насочва и консолидира усилията на академичния състав в сходни приоритетни направления на научните изследвания и иновации за по-висока ефективност на българското земеделие.

Икономически въздействия: няма да доведе.

Социални въздействия: няма да доведе.

Екологични въздействия: няма да доведе.

4. Научноизследователска общност в Република България и в Европа:

Ще продължи да се прилага затворената система за формулиране на изследователските теми в рамките на „самостоятелните" научни звена, тяхното разработване, приемане и отчитане водещо до дублиране на тематиката, което рефлектира върху ефективността на научните изследвания.

Икономически въздействия: няма да доведе.

Социални въздействия: няма да доведе.

Екологични въздействия: няма да доведе.

Вариант 1: „Приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия"

Не се очакват негативни въздействия от приемането на проекта на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия по отношение на основните групи заинтересовани лица - Селскостопанска академия, Опитните станции - държавни предприятия, в състава на Селскостопанската академия, Експериментални бази – държавни предприятия към институти, Държавно предприятие към Селскостопанската академия – Система за агропазарна информация САПИ – София, както и Министерство на земеделието, храните и

горите, регистрираните земеделски производители и преработватели и научноизследователската общност в Република България и в Европа.

Икономически въздействия: няма да доведе.

Социални въздействия: няма да доведе.

Екологични въздействия: няма да доведе.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

6. Положителни въздействия:

Вариант 0: „Без действие"

Не се очакват положителни въздействия по отношение на основните групи заинтересовани лица - Селскостопанска академия, Опитните станции - държавни предприятия, в състава на Селскостопанската академия, Експериментални бази – държавни предприятия към институти, Държавно предприятие към Селскостопанската академия – Система за агропазарна информация САПИ – София, както и Министерство на земеделието, храните и горите, регистрираните земеделски производители и преработватели и научноизследователската общност в Република България и в Европа.

Икономически въздействия: няма да доведе.

Социални въздействия: няма да доведе.

Екологични въздействия: няма да доведе.

Вариант 1: „Приемане на проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия"

1. Ефектът по отношение на Селскостопанска академия, Опитните станции - държавни предприятия, в състава на Селскостопанската академия, Експериментални бази – държавни предприятия към институти, Държавно предприятие към Селскостопанската академия – Система за агропазарна информация САПИ – София ще бъде:

- мотивиране на учените и специалистите от звената на ССА за ефективна научноизследователска дейност чрез разработване и участие в проекти с европейско, национално и друго финансиране;

- засилване на контрола, подобряване на финансовата дисциплина и модела

на управление на бюджета в системата за реализация на цялостни проекти в обществен интерес;

- увеличаване на дела на собствените средства от научна и научно-приложна дейност и на програмното финансиране, което ще стабилизира научноизследавателската дейност;

- забавяне и спиране на процеса на ерозия на научноизследователските кадри в селскостопанската наука;

- стимулиране на интереса на добре подготвени млади специалисти за научна кариера в структурните звена на ССА;

- трансформиране на системата към формулиране на научни приоритети, максимално съобразени с тези на МЗХГ и бизнеса в аграрния сектор на икономиката;

- фокусиране дейността на отделните научни институти с научен капацитет и изследвания в сходни приоритетни направления за комплексно решаване на основните проблеми на земеделския сектор и неговото ефективно развитие;

- концентрация на научната, научнопроизводствената, обслужващата дейност за съвместно използване на научната инфраструктура;

- изпълнение и ръководство на мащабни научни проекти и иновативни програми;

- преодоляване на недостатъци, като дребнотемие, дублиране на тематиката и други, водещи до фрагментирана институционална среда;

- участие на представители на браншовите организации в работата на управителния съвет и координационните съвети и реално ползотворно взаимно сътрудничество в помощ на земеделските производители;

- териториалните поделения на Научно-производствен център, да изпълняват пълноценно ролята си на места за научно-приложна дейност и демонстрационни полета, както и фактор за развитие на местните икономики на регионите;

- засилване контрола, финансовата дисциплина и подобряване модела на финансиране на Селскостопанската академия чрез механизми, които ще доведат до увеличаване на средствата за научни изследвания и иновации.

Икономически въздействия:

В таблицата по-долу са посочени разчетите, при които ще се финансира академията при промяна на действащата нормативна уредба:

ПОКАЗАТЕЛ	ВАРИАНТ НА АВТОНОМЕН БЮДЖЕТ 2018 г.
I. ПРИХОДИ	12 000 000
II. РАЗХОДИ ОБЩО	35 500 000

в т.ч.	
ПЕРСОНАЛ	23 500 000
ИЗДРЪЖКА И ДРУГИ ТЕКУЩИ РАЗХОДИ	8 600 000
КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ	3 400 000
СМРЗ за 1 лице спрямо разчетите в бюджета /с вкл. клас за прослужено време и добавки за научна степен/	785,19
Численост	1 988
III. ТРАНСФЕРИ	23 500 000

● Цели се удвояване на собствените приходи от научна и научно-приложна дейност;

● С увеличения размер на приходите ще се финансират разходите за издръжка и инвестиции

● Предвижда се трансферът от държавния бюджет в размер на 23 500 хил. лева да обезпечи заплащането на персонала, като бъде достигната СМРЗ за едно лице в размер на 785,19 лв., и да бъде постигнато диферинциране на възнагражденията висококвалифицирания научен персонал, според съответната академична степен.

Социални въздействия: няма да доведе.

Екологични въздействия: няма да доведе.

2. Министерство на земеделието, храните и горите:

Академията ще се превърне в активен партньор на Министерството на земеделието, храните и горите при формиране на политиките в областта на земеделието и храните.

Икономически въздействия: няма да доведе.

Социални въздействия: няма да доведе.

Екологични въздействия: няма да доведе.

3. Регистрирани земеделски производители и преработватели:

Ще бъде създадено действащо колективно и координационно начало в организацията и управлението на ССА, което да насочва и консолидира усилията на академичния състав в сходни приоритетни направления на научните изследвания и иновации за по-висока ефективност на българското земеделие.

Икономически въздействия: няма да доведе.

Социални въздействия: няма да доведе.

Екологични въздействия: няма да доведе.

4. Научноизследователска общност в Република България и в Европа:

Ще бъде преустановено прилагането на затворената система за формулиране на изследователските теми в рамките на „самостоятелните" научни звена, тяхното

разработване, приемане и отчитане водещо до дублиране на тематиката, което рефлектира върху ефективността на научните изследвания.

Икономически въздействия: няма да доведе.

Социални въздействия: няма да доведе.

Екологични въздействия: няма да доведе.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

7. Потенциални рискове:

Не са идентифицирани потенциални рискове при приемането на проекта на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия.

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

☐ Ще се повиши

☐ Ще се намали

☒ Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не се създават нови регулаторни режими. Не се засягат съществуващи режими и услуги.

9. Създават ли се нови регистри?

Не

Когато отговорът е „да", посочете колко и кои са те…….

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

☐ Актът засяга пряко МСП

☐ Актът не засяга МСП

☒ Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

☐ Да

☒ Не

12. Обществени консултации:

Проектът на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия, законопроектът и мотивите към него ще бъдат публикувани на портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите, като на основание чл. 26, ал. 4, изр. първо от Закона за нормативните актове, срокът за получаване на предложения и становища е 30 дни.

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☐ Да

☒ Не

Приемането на нормативния акт не е свързано с транспониране или прилагане на акт на институция на Европейския съюз.

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Ася Стоянова – директор на дирекция „Правна“, Министерство на земеделието, храните и горите

Дата: 23.11.2017 г.

Подпис:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАЦИЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

СТАНОВИЩЕ

на дирекция „Модернизация на администрацията“

ОТНОСНО: частична предварителна оценка на въздействието на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия

На основание чл. 30б, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация дирекция „Модернизация на администрацията“ съгласува постъпилата с **Ваш № 03-705 от 14 ноември 2017 г.** предварителна частична оценка на въздействието на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за Селскостопанската академия със следните препоръки:

1. **Относно раздел 1 „Дефиниране на проблема“:**

Предлагаме за яснота изложението в този раздел да се допълни със статистически данни или друга налична информация от цитираните анализи (SWAT анализ и многокритериален анализ), описващи констатираните проблеми и необходимостта от решаването им чрез нормативни промени.

2. **Относно раздел 2 „Цели“:**

Предлагаме някои от целите по възможност да бъдат формулирани с измерим качествено или количествено резултат (напр. увеличаване на броя на младите учени, ангажирани с научна дейност, спрямо сегашното положение, процент увеличение на приходите от научни проекти и внедряването на нови научни продукти и т.н.). Формулирани

София, бул. „Дондуков“ № 1, тел. централа: 02/ 940-29-99, факс: 02/ 981-81-70

по подобен начин, целите биха имали важно значение за последващо оценяване на реализирането на избрания вариант на действие за решаване на проблемите.

Съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

На основание чл. 30б, ал. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо окончателната оценка на въздействието да бъде съобразена с препоръките от становището.

На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с преработената оценка на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА“ /П/

/КРАСИМИР БОЖАНОВ/

София, бул. „Дондуков“ № 1, тел. централа: 02/ 940-29-99, факс: 02/ 981-81-70